

EU ei saa olla osallisena ihmishenkien menettämiseen Välimerellä

Jälleen kerran kymmeniä ihmishenkiä on menetetty Euroopan rajoilla, koska EU ei ole mahdollistanut suojelua hakevien ihmisten turvallista saapumista Eurooppaan.

Viime viikolla satoja ihmisiä katosi ja oletetaan kuolleen veneonnettomuudessa lähellä Kreikan rannikkoa. Mukana hukkui Eurooppaan pyrkiviä lapsia ja äitejä, joita oli pidetty liian täynnä olevan kalastusaluksen kannen alla. Useiden jäsenvaltioiden viranomaisille ilmoitettiin hädässä olevasta aluksesta useita tunteja ennen sen kaatumista¹, ja paikalla oli myös Euroopan raja- ja merivartiovirasto Frontexin lentokone.²

Tällaiset inhimilliset tragediat toistuvat Euroopan maa- ja merirajoilla päivittäin. Tämän vuoden ensimmäinen neljännes oli kohtalokkain siirtolaisille keskisen Välimeren reitillä kuuteen vuoteen.³

Yhdistyneet kansakunnat⁴, ihmisoikeusaktivistit⁵, kansainväliset kansalaisjärjestöt, ja lukemattomat tutkivat toimittajat sekä tiedotusvälineet⁶ ovat vuosien ajan dokumentoineet ihmisoikeusloukkauksia, laittomista palautuksista⁷ ja järjestelmällisiä epäonnistumisia etsintä- ja pelastustoimissa, joista on nyt tullut EU:n de facto keino hallita muuttoliikettä.

Näistä rikkomuksista ja vääryyksistä on julkaistu satoja raportteja ja todisteita, jotka perustuvat suoraan todistajien ja eloonjääneiden lausuntoihin. Järjestöt ovat sinnikkäästi vaatineet yhdessä Euroopan komission, jäsenvaltioiden ja eurooppalaisten päättäjien kanssa toimenpiteitä ihmisoikeusloukkausten ja järjettömien kuolemantapausten lopettamiseksi EU:n rajoilla.

Toimenpiteiden sijaan jotkut EU-maat ovat rajusti vähentäneet etsintä- ja pelastuskapasiteettia koko Välimeren alueella piittaamatta kansainvälisistä velvoitteista⁸. Lisäksi maat ovat rajoittaneet kansalaisyhteiskunnan operaatioita merellä⁹, minkä takia hädässä oleville siirtolaisille ei voida tarjota nopeaa ja tehokasta apua.

Jäsenvaltiot sopivat toissaviikolla eurooppalaisen turvapaikka- ja maahanmuuttojärjestelmän uudistuksesta, joka kuitenkin perustuu pelotteeseen ja järjestelmälliseen säilöönnottoon EU:n rajoilla. Tämä todennäköisesti vain kannustaa laittomiin palautuksiin ja aiheuttaa lisää kuolemantapauksia sekä ajaa sotaa ja väkivaltaa

¹ <https://alarmphone.org/en/2023/06/14/europes-shield/>

² <https://www.dw.com/en/greece-says-79-dead-in-migrant-boat-sinking/a-65910893>

³ <https://news.un.org/en/story/2023/04/1135577>

⁴ <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-migrants/report-means-address-human-rights-impact-pushbacks-migrants-land-and-sea>; <https://www.iom.int/news/iom-calls-end-pushbacks-and-violence-against-migrants-eu-external-borders>

⁵ <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/pushed-beyond-the-limits-urgent-action-needed-to-stop-push-back-at-europe-s-borders>

⁶ <https://www.nytimes.com/2023/05/19/world/europe/greece-migrants-abandoned.html>

⁷ <https://pro.drc.ngo/resources/news/protecting-rights-at-borders-vi-what-we-do-in-the-shadows/>; <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/04/lithuania-legalizing-illegal-pushbacks-gives-green-light-to-torture/>; <https://www.hrw.org/news/2023/05/03/croatia-ongoing-violent-border-pushbacks>; <https://www.oxfam.org/en/research/bimonthly-bulletin-refugees-and-migrants-greece>; <https://www.msf.org/greece-pushbacks-detention-and-violence-towards-migrants-lesbos>; https://www.gcr.gr/media/k2/attachments/GCR_Pushback_Criminalization_Report.pdf

⁸ <https://sea-watch.org/en/statement-by-civil-rescue-organizations-new-italian-government-decree/>

⁹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/02/italy-proposed-new-sea-rescue-law-puts-more-lives-risk-turk>

pakenevat ihmiset entistä vaarallisemmille reiteille¹⁰. Samaan aikaan EU:n jäsenvaltiot luottavat edelleen epämääräisiin ja kalliisiin sopimuksiin kolmansien maiden kanssa yrittääkseen päästä eroon turvapaikkavastuustaan.

Vaadimme näiden kuolemantapausten tutkimista, sekä erityisesti tutkintaa EU:n jäsenvaltioiden ja Frontexin roolista. Vaadimme Euroopan komission puheenjohtajaa Ursula Von der Leyenia ottamaan vihdoin selkeän kannan puutteellisiin pelastustoimiin Euroopan maa- ja merirajoilla ja saattamaan jäsenvaltiot vastuuseen. Vaadimme saada eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän, joka takaa ihmisille oikeuden hakea suojelua kunnioittaen heidän ihmisoikeuksiaan.

EU:n tulisi luopua syyttämästä siirtolaisonnnettomuuksista vain salakuljettajia ja nähdä, että pelkkä rikollisverkostojen purkaminen ei ole ratkaisu. Kehotamme EU:ta ja jäsenvaltioita perustamaan ennakoivia, valtioiden johtamia etsintä- ja pelastusoperaatioita Välimerellä.

Liian monen vuoden ajan olemme kuulleet vain tyhjiä sanoja Euroopan komissiolta ja EU:n jäsenvaltioilta ihmishenkien menetyksistä Välimerellä.

Ei enempää sanoja. On aika vihdoin suojella Euroopasta turvaa etsivien ihmisten elämää ja oikeuksia.

Allekirjoittajat:

Amnesty International
Danish Refugee Council
HIAS Europe
Human Rights Watch
International Rescue Committee
Médecins sans Frontières / Doctors Without Borders
Missing Children Europe
Oxfam
Save the Children
SOS Children's Villages International

Kannanotto englanniksi: https://www.savethechildren.net/news/eu-must-not-be-complicit-loss-lives-sea-and-rights-violations-europe-s-borders#_ftn10

¹⁰ <https://euobserver.com/migration/157070>; <https://borderviolence.eu/reports/joint-statement-on-croatias-independent-border-monitoring-mechanism/>;